

fetidez» (PzCabr.), que no sé amb quin dret grafia *AlcM* amb *ss* doble com a rossellonès (atribuint-ho a Saisset); però a diferència d'aqueixa forma amb *-z* conservada, a la manera occitana o mossàrab, n'hi ha-gué una altra amb la caiguda catalana normal de la *ç* intervocàlica, *puđina* Tort. i P. Val. (*AlcM*); i una altra, partint de **pudezna* (amb rotacisme), amb l'accent mantingut en l'antepenúltima (per a un possible paral·lel *luberno/lupéchenus/lobezno*, veg. la nota 14 del *DECH*, LOBO); i val. +*puđerna* 'pudor forta': «no 's pòt ú acostar a ells, de *puđerna* que despedixen», *MGadea* (*T. del Xè* 1, 334); *puđisca* en un ms. del S. XIV (*DAg.*), cf. ast. *llobeco/isubercu*, *DECH* III, 677a55.

Empuđegar 'atipar, empatxar, enfastidir' [Belv.]: «m'empuđeguen els teus petons i m'embruten les teves carícies», Coromines (*L'Avi dels Mussols*, VIII, p. 173). *Empuđeir* (per a l'origen d'aquesta formació, cf. supra, *puđol*): «ja sabs lo que vaig dir a la seva 'tanta', que sempre m'empuđehia la paciència llevant-me-la de casa: —O 'm dexas la noya, o 'm caso ab la criada qu'estigui de torn»; «la Coralí! Ja diré que te la enviï en còn estigui més ensinistrada en l'art d'esquilar totxos, i n'estigui *empuđehits* els qu'ara la tenen a sou d'escot», MrnVayreda (*Puny*, 4 XI, 173 (173); xxii, 342 (263)). *Desempuđeir*. *Desempuđegar*. *Empuđegassar*.

Del fr. *putois*, de primer *chat putois* (forma amplificada de l'aran. i gascó comenger *gat put*, PUTIDUS) 'gat mesquer' (també propagat a parlars occitans, com *pitòç*, *petiüs* etc., en el landès oriental = *put* en l'occid., Millardet, *Atlas*, s. v.); d'on una forma ross. antiga *putoys* (citada, junt amb altres *salvatzines*, en un doc. de 1284, RLR IV, 371), i un altre de 1437, però no existeix el singular *putoi* suposat per *AlcM*.

CPR.: *Pudemans* Conca de Tremp (*AlcM*, també tinc nota d'una forma així a Massivert, NO. de la comarca, 1957). Es devia formar *puđ-en-mans* 'put en les mans' (quan encara sonaven -d les -r- intervocàliques tornades finals, veg. la meva nota a l'ed. Molho de les *Homilies*, *Bull. Hisp.*, vol. LXIII).

+*Puđall*, com a terme mig-argòtic del baix poble barceloní com a designació despectiva de la gent misèria, i també com a exclamació maledictòria usada per rústics de la Garrotxa: és formació amb una -d- paral·lela a aqueixa, *puđ-all* 'que fa pudor d'all, que no té més que all (menjar, com gasòfia)' (erradament escrit amb o, com si fos derivat de *podar*): «presos que parlaven com uns senyors i no eren més que tristos *podalls*», «les presons --- feia pocs mesos que hi érem, i ja parlàvem de la nòria del pati gran, dels peces i *podallots*, de les costums d'aquelles isles del mal», Coromines (*Presons Imag.* XIV, § 3, p. 169; p. 86); «que n'hi ha de misèries amagades a casa dels *podalls*! Tristos *podalls*, escarrassats de feina, esperits de claveguera ---», id. (narració *La Casa dels Podalls*, en *A Recés*, p. 123).

D'altra banda: «Allò era un viure del *puđay*, y encara si la gasòfia hagués anat rebenta, ray; més és el cas qu'ab el caldo de l'olla s'hi podia batejar ---», on

hi ha encara molt en comú amb l'aplicació precedent; després és ja més exclamatiu: «és un *puđay* de dona, que sembla que s'hagi fet paga de la bossa del Sr. Rector y no pot sufrir que gastí un xavo»; «un dia jo faria un desfèssit. *Puđay*, no! En ma vida m'he estalviat una hora de treball ---»; «M'ha semblat veure al Fort-farell quan, d'un cop de puny, obria 'l creny de la Portella per a passar-hi les ramades del seu senyor. *Re-puđay!* Quina bofa més ben aprofitada!», MrnVayreda (*Sang Nova* I, iv, 24; iv, 23; iv, 24; v, ix, 418).

Putnais adj. antic insultant 'pudent, que el nas li put' (d'on l'oc. ant. *putnais*, fr. *punais*, -aise): «si un frare apeyla altre frare ladre, o bordeler o fornicador o mesel o *putnays*, e diga que li-o proarà ---», en una disposició de templers de 1201, en versió catalana del S. XIII (MiretS, *TemplH*, 547).

Puđifeina, terme afectiu peculiar de Menorca i Eivissa (no Mall. etc.) com a designació de la persona malfeinera. Camps Merc. ja el comunicava com a sinònim de 'peresós' des del Migjorn Gran (*BDLC* VIII, 1915, 240); «*puđifeina*, muda-li d'eina» aforisme page-sívol; «fadrina qui s'afaita 's vespre, - o és *puđifeina* o a l'endemà és festa», Camps Merc. (*Folk. Men.* I, 303, 297; II, 117); «malfener, peresós, vessut», AFerrer Ginart (*Rond. Men.*, 225). Eiv. «gandul, holgazán» (PzCabr.); «de un individu flojo y tardo, por hábito o naturaleza; o, simplemente de un mal-trabaja (un *puđifeina*) —flojera de voluntad— se dirá que es un hombre *boval* o *bovalenc*», I. Macabich (*Di. de Ibiza*, 5-II-1964) (cf. el que hem dit sobre *panesc*).

Com que altrament no s'explica la conservació sorda de la -r- entre vocals, sembla ser una deixalla mossàrab, parasintètic fraseològic PŪTĒTE FACIENDA! 'podriu-vos, coses per fer!' (que el que és ell...) > **putit-facenda* mig catalanitzat en -faena (> -feina) pels repobladors catalans; no és estrany que un mot morisc passés al català, vist que mahometans i cristians tenen diferent concepte dels deures de treball. No és discutible que la idea bàsica és 'que la feina li put', però cal de més a més donar compte del procés formatiu, i sense excloure alguna altra possibilitat, dins aquella idea, difícilment en trobaríem cap altra explicació tan simple i completa.

Possiblement existí a Men. una variant labialitzada **putofeina*, de la qual s'extrauria, amb aposiopés, *puto*, que Moll (*Misc. Alcover*) dóna com a forma pròpia de Ciutadella; i Camps Merc. no localitza, en citar-ne una dita «qui *puto* és y *puto* es fa - són dos *putos* junts» (el segon potser en el sentit de *homo puta* 'home de dues cares, que no és de fiar', acc. que després dóna com a particular de la pagesia de l'illa, però «aquest home és un *puta*» es diu també en cat. central, i és extensió figurada de 'prostituta'); Camps pretén partir del ll. PŪTUS 'nen', amb una explicació fraseològica inadmissiblement trucada, però ell mateix reconeix que no s'usa en forma femenina en el sentit de 'malfeiner' sinó «una dona de natural *puto*», «aquesta mula és animal *puto*», ço que acaba de provar que s'ha de separar tant de PŪTUS, -ra, com del nom romànic de la prostituta. *Puđifeineria*.